



Minister van Asiel en Migratie

Cluster secretaris-generaal

Directie Wetgeving en
Juridische Zaken
Sector Staats- en
bestuursrecht

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Datum

15 mei 2025

Onze referentie

6393283

Bijlagen

4

nota

Nota n.a.v. verslag Wet invoering tweestatusstelsel

1. Aanleiding

De VKC voor Asiel en Migratie heeft op 4 april 2025 verslag uitgebracht over het wetsvoorstel tot een Wet invoering tweestatusstelsel. De nota naar aanleiding van het verslag is gereed voor indiening. Ook is een nota van wijziging opgesteld.

2. Geadviseerd besluit

Het ondertekenen en daarna indienen bij de Tweede Kamer van:

- de nota naar aanleiding van het verslag en de bijbehorende aanbestedingsbrief (bijlagen 1 en 2), inclusief de bijlagen daarbij (bijlage 6) en
- de nota van wijziging (bijlage 4).

3. Kernpunten

- Er zijn ruim 400 vragen gesteld. Inbreng is geleverd door de PVV, GroenLinks-PvdA, VVD, NSC, D66, BBB, CDA, SP, DENK, SGP, ChristenUnie en Volt. De PVV, VVD, BBB, NSC en SGP zijn (gematigd) positief. De overige fracties zijn kritisch.
- De beantwoording in de nota naar aanleiding van het verslag volgt de lijn van de memorie van toelichting en het nader rapport.
- De nota van wijziging bevat een tweetal technische, niet-inhoudelijke wijzigingen die noodzakelijk zijn door een tweetal andere, inmiddels in werking getreden wetsvoorstellen.
- De VKC heeft besloten nader verslag uit te brengen, met daarin schriftelijke vragen over de brieven van de tijdelijke commissie Grondrechten en constitutionele toetsing. Dit nader verslag wordt rond 15 mei 2025 verwacht.
- Inmiddels zijn 14 amendementen ingediend. Ter informatie zijn deze bijgevoegd in bijlage 5.

4. Toelichting*

4.1 Samenvatting wetsvoorstel

Het wetsvoorstel introduceert een tweestatusstelsel waarmee aan een vluchteling een verblijfsvergunning asiel met andere rechtsgevolgen wordt verleend dan aan een vreemdeling met de subsidiairebeschermingsstatus. Binnen dit tweestatusstelsel worden aan de nareis van gezinsleden van vreemdelingen met de subsidiairebeschermingsstatus strenge voorwaarden verbonden. Ook wordt de doelgroep die in aanmerking komt voor gezinshereniging via nareis teruggebracht tot die gezinsleden die behoren tot het kerngezin. Dit laatste geldt zowel voor gezinsleden van vluchtelingen als voor gezinsleden van vreemdelingen met de subsidiairebeschermingsstatus.

4.2 Inbreng en beantwoording verslag

De belangrijkste inbreng en de reactie daarop is op hoofdlijnen weergegeven.

- Effectiviteit, nut en noodzaak

Er zijn veel vragen gesteld over de effectiviteit van het wetsvoorstel en de onderbouwing van de verwachte effecten van het wetsvoorstel. In de beantwoording is nauw aangesloten bij de motivering zoals die is gegeven in de memorie van toelichting en het nader rapport: de regering verwacht dat van de invoering van een tweestatusstelsel met nareisvoorwaarden een belangrijk instroomeffect mag worden verwacht. Desgevraagd is geantwoord dat een cijfermatige onderbouwing van deze effecten niet mogelijk is.

- Uitvoeringsgevolgen

Vrijwel alle fracties vragen naar de gevolgen van het wetsvoorstel voor de uitvoering, in het bijzonder de werkbelasting van de IND en de rechtspraak. In reactie hierop is onderkend dat een tweestatusstelsel forse gevolgen heeft voor de uitvoering, zoals het doorprocederen voor een sterkere status en een toename van het aantal beroepen en beoordelingen op grond van artikel 8 van het EVRM. Om die gevolgen te ondervangen worden maatregelen genomen om tot een efficiëntere procedure te komen en zijn extra financiële middelen vrijgemaakt voor de uitvoering.

- Samenloop Asiel- en Migratiepact

Verschillende fracties vragen naar de samenloop met het Asiel- en Migratiepact en het daarin opgenomen tweestatusstelsel. Hierop is geantwoord dat het tweestatusstelsel uit het wetsvoorstel is ingericht op de huidige wet- en regelgeving. Die wet- en regelgeving wordt met de invoering van het Asiel- en Migratiepact gewijzigd. Het onderhavige voorstel van wet heeft dus uiterlijk werking tot het moment van invoering van het Asiel- en Migratiepact, op 12 juni 2026. Daarna is de (implementatie)wetgeving van het Asiel- en Migratiepact van toepassing, met inbegrip van het daarin opgenomen tweestatusstelsel en de nationaal bepaalde nareisvoorwaarden. Materieel zijn er geen verschillen. In de nota naar aanleiding van het verslag is hierover gezegd dat vanwege de noodzaak om direct en met urgentie de asielketen te ontlasten, de regering ervoor heeft gekozen om de inwerkingtreding van het Migratiepact niet af te wachten.

- Grondrechten

Er zijn veel vragen gesteld over de beperking tot het kerngezin, in het bijzonder het schrappen van de mogelijkheid tot nareis voor ongehuwde partners. Conform de memorie van toelichting en het nader rapport is geantwoord dat de regering met deze beperkte definitie aansluit bij de minimumnormen uit de Gezinssherenigingsrichtlijn. Ongehuwde partners voor wie het (feitelijk) onmogelijk of zeer gevaarlijk is om in het land van herkomst te huwen, kunnen zich beroepen op het recht op eerbiediging van het gezinsleven zoals neergelegd in artikel 8 van het EVRM.

- Verzoek meezenden ambtelijke stukken

Verschillende fracties vragen om de toezending van de eerdere ambtelijke beslisnota's en alle bijlagen daarbij, zoals de door JenV uitgevoerde wetgevingstoets, de door BZK verrichte grondrechtentoets en concepten van de wet en memorie van toelichting. U wordt geadviseerd hiermee in te stemmen, zie bijlage zes.

- Verzoek om evaluatie

Verschillende fracties vragen om de effectiviteit van de voorgestelde maatregelen na drie jaar te evalueren. Hierop is welwillend gereageerd. Wel is opgemerkt dat bij een dergelijke evaluatie oog moet zijn voor het gegeven dat de onderhavige maatregelen onderdeel uitmaken van een breed pakket aan maatregelen om het beoogde doel te realiseren.

Volledigheidshalve wijzen we erop dat er een amendement is ingediend om een evaluatiebepaling in de wet op te nemen met een evaluatie na 5 jaar.

Cluster secretaris-generaal

Directie Wetgeving en
Juridische Zaken
Sector Staats- en
bestuursrecht

Datum

15 mei 2025

Onze referentie

6393283

4.3 Nota van wijziging

Op twee punten adviseren wij een nota van wijziging. Dit zijn technische, niet-inhoudelijke punten:

1. In het wetsvoorstel werd de definitiebepaling van *Onze Minister* geactualiseerd. Dat zal inmiddels eerder gebeuren met de Verzamelwet Justitie en Veiligheid en Asiel en Migratie 20XX, die op 1 juli 2025 in werking treedt.
2. Artikel II van het wetsvoorstel regelde de samenloop met de Wet verlenging van de beslistermijnen in asiel- en nareiszaken. Die wet is inmiddels in werking getreden, De nota van wijziging voorziet in de noodzakelijke technische aanpassingen.

4.4 Ontwikkelingen hiervoor

- Op 23 april jl. heeft de VKC u verzocht de Inspectie Justitie en Veiligheid te vragen om een reactie op zowel dit wetsvoorstel als de Asielnoodmaatregelenwet, met als aandachtspunt het gesignaleerde risico op grondrechtenschendingen door uitvoeringsproblemen. U heeft hierop geantwoord dat het de VKC vrijstaat dit verzoek zelf bij de inspectie in te dienen. Dat is inmiddels gebeurd.
- Eerdere ontwikkelingen zijn opgenomen in de nota van 27 februari 2025 over de verwerking van het advies van de Afdeling advisering van de Raad van State.

4.5 Financiële overwegingen

Er zijn vragen gesteld over de financiering van het wetsvoorstel, primair voor de betrokken partijen in de asielketen. In antwoord daarop is opgenomen dat de financiële consequenties van dit wetsvoorstel voor de uitvoeringsorganisaties door middel van uitvoeringstoetsen in kaart zijn gebracht en dat de uitkomsten van de uitvoeringstoetsen zijn opgenomen in de memorie van toelichting van het wetsvoorstel. Voorts wordt aangegeven dat de keten bij de implementatie van de maatregelen zal worden ondersteund en dat zal worden voorzien in de benodigde middelen om de beoogde wijzigingen mogelijk te maken. Ook wordt opgemerkt dat de regering daartoe 115 mio beschikbaar heeft gesteld. De verdeling van deze middelen wordt nog nader uitgewerkt.

Dit staat los van de reguliere uitvoeringskosten in de asielketen en de knelpunten daarbij. Op basis van een nieuwe meerjaren productie prognose (MPP) wordt gezien welke middelen de komende jaren nodig zijn.

4.6 Communicatie

Er is geen actieve communicatie voorzien. DCOM is op de hoogte.

4.7 Afstemming

DGM (DMB en DRM) en DFEZ.

4.8 Bijlagen

1. Nota n.a.v. verslag;
2. Aanbiedingsbrief;
3. Verslag;
4. Nota van wijziging;
5. Amendementen tot nu toe;
6. Eerdere beslisnota's en bijlagen.

Cluster secretaris-generaal

Directie Wetgeving en
Juridische Zaken
Sector Staats- en
bestuursrecht

Datum

15 mei 2025

Onze referentie

6393283

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

5.1. Toelichting

De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

5.2. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

Cluster secretaris-generaal

Directie Wetgeving en
Juridische Zaken
Sector Staats- en
bestuursrecht

Datum

15 mei 2025

Onze referentie

6393283